

S. M.

Prasa o adwokaturze

Palestra 13/1(133), 124-128

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z treści tych przepisów wynika w sposób oczywisty, że trafne jest stanowisko skargi rewizyjnej, iż renty przewidziane tymi przepisami są rentami określonymi w dekrecie o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym. Skoro bowiem pracę adwokatów wykonywaną w zespołach adwokackich od dnia wejścia w życie ustawy o ustroju adwokatury (tj. od 1.I.1964 r.) traktuje się na równi z zatrudnieniem określonym w dekrecie o p.z.e. i skoro na tych adwokatów rozciągnięto przepisy o ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa, o ubezpieczeniu rodzinnym i o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym, to renty (zaopatrzenie emerytalne) przewidziane dla adwokatów-członków zespołów adwokackich ustawą o ustroju adwokatury i wspomnianym rozporządzeniem Rady Ministrów nie mogą stanowić odrębnego systemu emerytalnego, lecz są rentami określonymi w dekrecie o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym.

Dlatego też wniosek skarżącego o przyznanie renty starczej na podstawie wspomnianej ustawy i rozporządzenia jest nieuzasadniony, skoro już w 1957 r. przyznano mu rentę starczą określoną w dekrecie o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym, chodzi bowiem o tę samą rentę starczą.

Ponowny wymiar renty starczej od korzystniejszej podstawy wymiaru renty, opartej na zarobkach w zatrudnieniu wykonywanym po przyznaniu renty — a o to w istocie chodzi skarżącemu — może w myśl art. 32 dekretu o p.z.e. nastąpić po przepracowaniu co najmniej 3 lat po przyznaniu renty z przerwami wynoszącymi łącznie nie więcej niż 6 miesięcy. Ponieważ niesporne jest, że zatrudnienie skarżącego w zespole adwokackim po 1 stycznia 1964 r. (traktowane na równi z zatrudnieniem określonym w art. 7 dekretu) nie wynosi 3 lat, przeto nie może być dokonany ponowny wymiar renty starczej skarżącego.

PRASA O ADWOKATURZE

Zorganizowana w dniu 7 grudnia 1968 r. przez Naczelną Radę Adwokacką uroczysta akademія dla uczczenia 50 rocznicy odzyskania niepodległego bytu państwowego znalazła żywy oddźwięk w wielu organach prasowych, w tym także w dzienniku „Życie Warszawy” w notatce pt. *Adwokatura polska w latach 1918—1968* (nr 295 z dnia 8 grudnia 1968 r.) oraz w dwutygodniku „Prawo i Życie” w notatce pt. *Adwokatura w dniach 50-lecia* (nr 26 z dn. 29 grudnia 1968 r.).

Sprawozdawcy podali przebieg uroczystego spotkania oraz streszczenie zagajenia prezesa NRA adw. dra Stanisława Godlewskiego i referatu adw. Zygmunta Kropiwnickiego („Adwokatura polska w latach 1918—1968”).

W relacji prasowej „Prawa i Życia” m. in. czytamy:

„W zagajeniu swym adw. dr S. Godlewski stwierdził, że dzisiejsza adwokatura stanowi zintegrowaną grupę zawodową, rozumiejącą należycie interes społeczny i własną rolę w organizacji wymiaru sprawiedliwości. Obecne zaangażowanie społeczne i polityczne adwokatury jest wynikiem głębokich zmian w świadomości i wyraźnego dostrzegania konieczności współdziałania w kierunku socjalistycznego budownictwa w naszym kraju. Pozwala to zająć adwokaturze jasne poli-

tyczne stanowisko w problemach naszego życia społecznego, a w szczególności w odniesieniu do kierunków rozwoju naszego kraju, nakreślonych uchwałą V Zjazdu PZPR. Dzisiejsza adwokatura w pełni podziela pogląd o kierowniczej roli partii w kształtowaniu socjalistycznego rozwoju Polski Ludowej, a drogę zakreśloną przez partię i rząd uważa za swoją własną (...)."

*

Piszący na łamach „Prawa i Życia” autor (S. B.) stałych sprawozdań z posiedzeń poselskich komisji sejmowych przedstawił w szkicu sprawozdawczym pt. *Poselskie oceny globalne* (nr 26 z dn. 29 grudnia 1968 r.) przebieg grudniowego posiedzenia Sejmowej Komisji Wymiaru Sprawiedliwości. W toku debaty nad budżetem na rok 1969 Ministerstwa Sprawiedliwości i nad oceną działalności tego resortu w minionym roku dyskusja objęła również sprawy adwokatury, o czym sprawozdawca uczynił następującą wzmiankę:

„Domagano się natomiast od resortu bardziej skutecznego nadzoru nad adwokaturą.”

Lakoniczna treść tej sprawozdawczej relacji nie pozwala rozszyfrować, co było w szczególności przedmiotem krytycznych uwag członków Sejmowej Komisji Wymiaru Sprawiedliwości na tematy adwokatury.

*

Na odbytym w dniu 29 października 1968 r. plenarnym posiedzeniu Zarządu Głównego Zrzeszenia Prawników Polskich, poświęconym omówieniu niektórych problemów zawartych w tezach na V Zjazd PZPR oraz zadań i udziału prawników polskich w programie budownictwa socjalistycznego, wygłoszony został referat na temat podstawowych praw i wolności obywatelskich w PRL w świetle tez na V Zjazd PZPR oraz przeprowadzona została dyskusja plenarna o roli i współdziałaniu różnych zawodów prawniczych dla dobra wykonywanej pracy. W notatce prasowej pt. *Plenum ZG ZPP „Prawo i Życie”* (nr 23 z dn. 17 listopada 1968 r.) podało także fragmenty dyskusji, dotyczące adwokatów:

„Mówiono o zawodzie adwokata od strony uprawiania krytyki w spełnianiu codziennych obowiązków zawodowych. Wskazania zawarte w tezach zjazdowych — że »krytyczna analiza różnych problemów naszego życia powinna być oparta o fakty i znajomość przedmiotu, kierować się troską o dobro ogólne, zmierzać do usuwania zła« — powinny stanowić busołą dla właściwego posługiwania się instrumentem krytyki w pracy adwokata.”

*

Dziennik kielecki „Słowo Ludu” (nr 334 z dn. 29 listopada 1968 r.) doniósł w notatce pt. *Współpraca sądów, prokuratury i adwokatów* o odbytym z inicjatywy miejscowej Rady Adwokackiej spotkaniu przedstawicieli trzech członów wymiaru sprawiedliwości:

„W czasie spotkania prezes Sądu Wojewódzkiego poinformował o trybie i terminach likwidacji Ośrodka Zamiejscowego Sądu Wojewódzkiego w Rałomiu, co ma ważne znaczenie dla planowego rozmieszczenia adwokatów. Uczestnicy przedyskutowali także dalsze formy ściślejszej współpracy trzech pionów wymiaru sprawiedliwości oraz nowe formy szkolenia ideowego, głównie wśród młodych prawników. Postulowano, aby podobne spotkania odbywały się w przyszłości w miarę systematycznie.”

*

O pięknym geście adwokatury białostockiej na rzecz Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku garść informacji podała „Gazeta Białostocka” (nr 280 z dn. 25 listopada 1968 r.) w notatce pt. *Dar Wojewódzkiej Rady Adwokackiej*. Przedstawiciele tej Rady przekazali na ręce miejscowych władz uniwersyteckich komplet „Dziennika Ustaw” z lat 1918—1930. Ten dar ma wzbogacić skromną na razie uczelnianą bibliotekę. Ponadto „Wojewódzka Rada Adwokacka zaproponowała kolejne inicjatywy: powołanie Towarzystwa Miłośników Filii UW i ufundowanie stypendium studentowi najlepszemu pod względem osiągniętych wyników nauki i działalności społecznej (...)”.

*

„Prawo i Życie” zamieściło (nr 25 z dn. 15 grudnia 1968 r.) obszerną wypowiedź Prezesa NRA adw. dra Stanisława Godlewskiego, nadając jej znamienity tytuł: *Żywotne sprawy adwokatury*. Na pytania przedstawiciela Redakcji Prezes NRA udzielił szeregu odpowiedzi, poruszających aktualną sytuację i kierunki polityki kadrowej w adwokaturze oraz problematykę dalszego uspołecznienia pracy zespołów adwokackich, które to zagadnienia były ostatnio przedmiotem obrad plenarnych Naczelnej Rady Adwokackiej.

Organ prasowy ZPP, publikując treść przeprowadzonej rozmowy, nadmienił, że pragnął w ten sposób zorientować szersze kręgi prawnictwa i opinii publicznej o zakresie tych tak żywotnych — nie tylko dla adwokatury — spraw.

Treść wywiadu odzwierciedla przygotowane przez Prezydium NRA materiały na Plenum NRA i wyniki dyskusji zamieszczone w „Palestrze” w części dotyczącej pracy samorządu adwokackiego.

*

Relacji z tego samego plenarnego posiedzenia NRA odbytego w listopadzie ub. roku publicysta „Gazety Sądowej i Penitencjarnej” Stanisław Podemski nadał nieco „scentyczny” tytuł *Szczypta futurologii* (nr 24 z dn. 15 grudnia 1968 r.). Autor chciał przez to podkreślić, że było to posiedzenie, „które wyszło poza codzienne, terażniejsze kłopoty zawodu, by zająć się jego przyszłością. Te, używając modnego określenia, futurologiczne zainteresowania naczelnego organu samorządu adwokackiego mają jednak swe uzasadnienie nie w aktualnej modzie, ale w aktualnej konieczności poddania pewnych zjawisk życia zawodowego zorganizowanym procesom planowania (...)”.

Autor na tle aktualnego stanu osobowego składu adwokatury i jej rozmieszczenia w całym kraju opowiada się za wprowadzeniem w życie postanowień Plenum NRA na temat nowych kierunków planowej polityki kadrowej, nie mającej bynajmniej cech zawodowej weryfikacji, lecz konsekwentnie zmierzającej do oczyszczenia szeregów adwokatury z ludzi w niej nieprzydatnych i wprowadzającej do niej dobrze przygotowaną w zawodzie i społecznie zaangażowaną młodzież prawniczą. Ta właśnie młodzież obniży radykalnie zbyt wysoką obecnie średnią wieku adwokatów i stanie się kadrą przyszłości.

*

Obszerną notatkę sprawozdawczą pt. *Adwokaci polscy w Paryżu*, opracowaną przez Zbigniewa Czerskiego, ogłosiło „Prawo i Życie” (nr 26 z dn. 29 grudnia 1968 r.). Mowa w niej o pobycie w dniach 27.XI.—4.XII.1968 r. delegacji adwokatury polskiej, przybyłej do Paryża na zaproszenie dziekana paryskiej izby adwokackiej adw. Claude Lussana. W skład naszej delegacji wchodził: prezes NRA dr S. Godlewski, wicedziekan warszawskiej Rady Adwokackiej adw. K. Potrzebowski i sekretarz tej Rady adw. Z. Czerski.

Pobyt delegacji adwokatury polskiej w Paryżu* stał się również przedmiotem żywego zainteresowania prasy francuskiej i prasy francusko-polskiej. Między innymi ukazujący się w Paryżu „Tygodnik Polski” (La Semaine Polonaise) poświęcił (nr 1 z dn. 5 stycznia br.) wizycie naszej delegacji u francuskich Kolegów dwie kolumny, zamieszczając jednocześnie 6 zdjęć fotograficznych z tej wizyty. W opublikowanym w tym tygodniku artykule pt. *Adwokaci polscy z wizytą w Paryżu* m. in. czytamy:

„W czasie pobytu w Paryżu adwokaci polscy odbyli szereg spotkań i dyskusji z przedstawicielami adwokatury francuskiej. Ponieważ dotychczasowe kontakty pomiędzy reprezentantami tego zawodu w obu krajach nie były dostatecznie ścisłe, obecne spotkanie wykorzystane zostało do wymiany poglądów na szereg zagadnień prawnych oraz poinformowania się wzajemnego o organizacji adwokatury i zasadach wykonywania zawodu adwokata w obu krajach.

Delegacja polska wzięła udział w dorocznej uroczystości adwokatury francuskiej w Pałacu Sprawiedliwości, stanowiącej inaugurację roku pracy. Oprócz adwokatów polskich były na niej obecne również inne delegacje zagraniczne, m. in. bułgarska, węgierska i czechosłowacka. Wśród osobistości francuskich, które przybyły na uroczystość, znajdował się minister sprawiedliwości p. René Capitant i prokurator generalny p. Touffait. P. Claude Lussan — batonnier du Barreau de Paris — wygłosił przemówienie powitalne, w którym poruszył zagadnienie roli adwokata jako obrońcy spraw jednostki w świecie współczesnym.

W następnych dniach delegacja polska zaproszona została wraz z delegacjami innych krajów oraz wieloma osobistościami reprezentującymi zarówno francuski świat prawniczy jak i sfery rządowe na przyjęcie w zał. 100 sali Ludwika IX w paryskim Palais de Justice, które wydał p. dziekan Lussan. Następnego dnia podejmował polskich gości deputowany Assemblée Nationale, wybitny adwokat p. Jean Paul Palewski.

W ramach zaplanowanego, na zasadzie uprzednich uzgodnień, prawniczego dnia francusko-polskiego odbyły się dwa posiedzenia robocze. Pierwsze poświęcone było zagadnieniom rozwoju i praw dziecka, które zreferował adwokat Karol Potrzebowski. Drugie, wypełnione dyskusją nad problemami spółdzielczości mieszkaniowej w świetle przepisów prawa polskiego, zajął adwokat Zbigniew Czerski. Referaty na te same tematy wygłosili również adwokaci francuscy.

Na ostatnim posiedzeniu w Pałacu Sprawiedliwości p. prezes S. Godlewski wygłosił odczyt na temat organizacji adwokatury polskiej i roli obrońcy w polskim procesie karnym. W ożywionej dyskusji, która rozwinęła się po odczycie,

---

* Szczegółowe sprawozdanie z wizyty delegacji adwokatury polskiej w Paryżu zamieściłmy w nrze 2/69 „Palestry” — Red,

zabierali głos: p. dziekan Lussan, jeden z poprzednich dziekanów p. Toulouse i wielu innych adwokatów. Dyskusja wykazała, że wśród francuskich adwokatów istnieje żywe zainteresowanie Polską, polskim sądownictwem i adwokaturą, o których brak było dotychczas dostatecznej informacji. Na posiedzeniu tym obecny był przedstawiciel francuskiego Ministerstwa Sprawiedliwości, przedstawiciel Ambasady PRL w Paryżu p. Paczocha, konsulatu generalnego PRL p. Szafraniec, sekretarz generalny Stowarzyszenia „France—Pologne” oraz „Odry—Nysy” p. Krakowiak, prezes okręgu paryskiego Związku Uczestników Polskiego Ruchu Oporu adwokat Jagoszewski i wiele innych osobistości.

Żywe echo, z jakim spotkała się wizyta naszej delegacji w Paryżu, świadczy o potrzebie utrzymywania dalszych serdecznych kontaktów zawodowych z francuską palestrą.

*

W rozstrzygniętym w dniu 16 listopada 1968 r. konkursie na temat „Pamiętniki prawnika — Wspomnienia z 25 lat Polski Ludowej”, zorganizowanym przez Wydawnictwo Prawnicze oraz „Gazetę Sądową i Penitencjarną”, zaszczytne nagrody przypadły w udziale również członkom adwokatury. Jak doniosło w komunikacie informacyjnym pt. *Laureaci konkursu na pamiętniki prawników* „Prawo i Życie” (nr 26 z dn. 29 grudnia 1968 r.) wśród nagrodzonych znaleźli się: Aleksandra Makowska, adwokat z Warszawy, Zbigniew Kraterski, radca prawny ze Szczecina i Włodzimierz Dzieciołowski, adwokat z Leszna Wielkopolskiego.

Z komunikatu dowiadujemy się, że konkursowe prace nadesłało 20 osób i żadnej z nadesłanych prac nie przyznano pierwszej nagrody.

*

Okazuje się, że w szeregach naszej palestry działają czasem osoby mające wybitne osiągnięcia na innych polach ludzkiej aktywności. Należy do nich nasz olimpijczyk, brązowy medalista z Meksyku — Ryszard Parulski. Jest on aplikantem adwokackim i — jak doniósł „Express Wieczorny” (nr 273 z dn. 15 listopada 1968 r.) w notatce prasowej pt. *Jubileuszowa sprawa mecenas Parulskiego* — wystąpił w charakterze obrońcy w Wyszkanie w 10, „jubileuszowej” w swojej karierze prawniczej, sprawie karnej po powrocie z olimpiady.

*

W przystępny sposób przedstawiła Danuta Kaczyńska w artykule pt. *Prawo do obrony* na łamach „Życia Warszawy” (nr 260 z dn. 7 listopada 1968 r.) zasady projektu nowego kodeksu postępowania karnego, dotyczące zakresu praw oskarżonego do obrony i roli obrońcy w procesie karnym. Wydaje się, że zaprezentowana przez Autorkę popularyzacja nowych przepisów prawnych zasługuje na pełne uznanie, zbliża bowiem ważne zagadnienia prawne do masowego czytelnika.

S. M.